

Fragment recenzji:

Przedstawioną do recenzji książkę Aliny Naruszewicz-Duchlińskiej *Kultura zachowań językowych w internecie* można uznać za niezwykle pożądaną, oczekiwaną na księgarskim rynku w Polsce. Rynku, którego beneficjentami są obecni i przyszli użytkownicy internetu. Adresaci tego opracowania, czyli aktywni lub bierni użytkownicy sieci, otrzymują bardzo rzeczowe kompendium, prowadzące krok po kroku przez różne zawiłości, kłopoty, procesy i zjawiska tego fenomenu komunikacji językowej zapośredniczonej elektronicznie.

Pozycja ta może się okazać niezwykle przydatna pracownikom i studentom takich kierunków i dyscyplin, jak: filologia i językoznawstwo (zwłaszcza w zakresie polonistyki), komunikologia, komunikacja społeczna, socjologia, psychologia, medioznawstwo i nowe media, marketing i zarządzanie, a nawet – dyplomacja, prawo; pozycja ta powinna stać się także obowiązkową dla przyszłych i obecnych pracowników urzędów centralnych czy samorządowych (też: dla rzeczników prasowych) oraz wszystkich tych, którzy np. w biznesie – w organizacji, instytucji – zajmują stanowiska na styku instytucja – społeczeństwo, pełniąc rolę informatora np. o ofercie instytucji, organizacji, a także są na „pierwszej linii” kontaktów z klientem, pacjentem, odbiorcą itp.

Czytelnicy otrzymują rzetelny przegląd wszystkich aspektów funkcjonowania internetu i w internecie – z punktu widzenia językowej komunikacji międzyludzkiej zapośredniczonej elektronicznie. W dobie dynamicznego rozwoju tego nowego medium recenzowana pozycja wydaje się wręcz niezbędna dla opanowania zwyczajów (n)etykiety, swoistej kultury zachowań (w tym językowych) panujących i rozwijających się w sieci. Oczywiście, rynek księgarski (polski i międzynarodowy) obfituje w wiele różnego rodzaju i różnej jakości „poradników” funkcjonowania w internecie, ale nie są to zazwyczaj (z nielicznymi wyjątkami) publikacje poparte długoletnimi i kompetentnymi badaniami naukowymi w zakresie filologii, językoznawstwa, komunikologii, medioznawstwa – jak to ma miejsce w wypadku recenzowanej książki. Książka ta oparta jest bowiem na solidnych podstawach teoretycznych, naukowych i na solidnym korpusie materiałowym.

Autorka zaprezentowała bardzo szerokie horyzonty metodologiczne, poznawcze oraz wysokie kompetencje filologiczne, językoznawcze, np. poprzez znakomite rozeznanie w mechanizmach współczesnego słowotwórstwa polskiego, leksykologii, fleksji, składni, ortografii. Publikacja powstała na styku kilku nurtów prac naukowych, stanowiąc ich swoisty zwornik. Opracowanie A. Naruszewicz-Duchlińskiej jest dobrze osadzone we współczesnej refleksji naukowej, humanistycznej, stanowiąc jednocześnie nowe spojrzenie na te zagadnienia, czy też można by tu dodać: spojrzenie wzbogacone o dane korpusowe (czyli bardzo bogaty materiał egzemplifikacyjny, pochodzący z wielu źródeł ekscerpcji internetowej).

Autorka daje czytelnikom do ręki wartościowe kompendium wiedzy na temat dzisiejszych zjawisk komunikacyjnych zachodzących w internecie, zwracając szczególną uwagę na ich kulturę językową, komunikacyjną. Niezbywalną wartością recenzowanej pracy jest jej aktualność materiałowa, jak i doskonałe osadzenie w teorii językoznawczej, komunikacyjnej. Ten wykład teoretyczny jest w książce A. Naruszewicz-Duchlińskiej przeplatany informacjami o praktycznej stronie zachowań komunikacyjnych i językowych w internecie – informacjami noszącymi znamiona podawanych z pierwszej ręki, tj. prezentowanych po analizie ogromnego materiału językowego wyekscerpowanego z sieci.

Szeroka perspektywa teoretyczna otwiera przed czytelnikiem możliwość zapoznania się z aktualnym stanem wiedzy o międzyludzkiej komunikacji internetowej, jej zwyczajach,

wyzwaniach, ograniczeniach; jest ich dobrym streszczeniem, a jednocześnie zachęceniem (poprzez dobrą Bibliografię i Netografię) do zapoznania się z oryginalną myślą przywołanych badaczy. W tym można upatrywać kolejnej zalety recenzowanej książki – rzetelnego przeglądu aktualnego światowego stanu badań w badanym zakresie.

Recenzowana praca ma zatem istotny walor poznawczy dla nauki, dla polskiej refleksji naukowej w zakresie badania internetu jako nowego środowiska językowej komunikacji międzyludzkiej i – co bardzo istotne – kultury tych językowo-komunikacyjnych zachowań: netykiety. Stwierdzenia takie niosą ze sobą daleko idące implikacje praktyczne w zakresie ludzkiego funkcjonowania w internecie, zwracają uwagę na (samo)świadomość: społeczną, obywatelską, językową, co ma też istotne konsekwencje nie tylko na płaszczyźnie ogólnohumanistycznej, ale także i gospodarczo-ekonomiczno-politycznej. [...]

dr hab. Michał Szczyszek
Instytut Filologii Polskiej UAM
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu